

Περιεχόμενα

1. ΠΡΟΧΕΙΡΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ...

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 29/04/2018 σελ. 14

1. ΠΡΟΧΕΙΡΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΤΕΙ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/04/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/04/2018

Σελίδα: 14

ΑΠΟΨΗ

Πρόχειρη και ιδεολογική η κριτική στην αναβάθμιση των ΤΕΙ

Του ΚΩΣΤΑ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ*

Στην «Κ» της περασμένης Κυριακής δημοσιεύθηκε άρθρο που υπογράφουν 6 καθηγητές ΑΕΙ, οι οποίοι με τέρματα ευκολία μιλούν για «παρακμή στην πράξη... πρόχειρο... αδιαφανές... αποσιτιστικό... χωρίς εκθέσεις βιωσιμότητας κ.λπ., κ.λπ.».

Οι συντάκτες κάνουν κριτική στο σχέδιο αναβάθμισης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπου η συζήτηση εδώ και πολλές δεκαετίες γίνεται με σχεδόν αποκλειστική αναφορά στις διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Αυτές η κυβέρνηση τις ολοκλήρωσε με τον νόμο που ψηφίστηκε τον Αύγουστο. Θα μείνουμε σε αυτές ή θα πάμε παρακάτω; Θα συζητήσουμε για το περιεχόμενο των σπουδών; Θα συζητήσουμε για τις σχέσεις των ΑΕΙ με την κοινωνία (και όχι εμμονικά μόνο με την αγορά εργασίας); Θα συζητήσουμε για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, συζητώντας ταυτόχρονα για τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, και όχι μόνον για τα πρώτα όπως γινόταν τόσες δεκαετίες; Θα πάρουμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ώστε να καθίσουν τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ στο ίδιο τραπέζι και να διαμορφώσουν το μέλλον τους μέσα και από τις ιδιαιτερότητες των τοπικών συνθηκών;

Ή θα συνεχίζουμε να στρουθοκαμηλίζουμε σαν να μην υπάρχουν τα

ΤΕΙ; Θα γκρινιάζουμε και θα καταστροφολογούμε για το μέλλον του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, όπως έχουν κάνει τόσο και τόσο προηγούμενες ως άλλοθι για να οδηγήσουν τα ΤΕΙ σε μία παραλυτική στασιμότητα; Θα μπει μια τάξη στο χάος των επαγγελματικών δικαιωμάτων ή θα διακινδυνεύεται μια λογική αδιαφορία και του διαίρει και βασιλεύει ανάμεσα στα πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ που με τόσο συστηματικό τρόπο εφάρμοσαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις; Και εν πάση περιπτώσει: εμείς έχουμε ένα συγκεκριμένο σχέδιο, υπάρχει κάποιο άλλο το οποίο έχει διαφύγει της προσοχής μας; Το να κλαψουρίζουμε για τη σημασία της τεχνολογικής εκπαίδευσης χωρίς καμία πρόταση και σε αντίθεση με μια πραγματικότητα που τη διαμόρφωσαν οι πολιτικές τις οποίες οι συντάκτες έχουν αποδεχθεί τόσα χρόνια είναι, τουλάχιστον, ανακαδημαϊκό.

Είναι αδύνατον να μη γνωρίζουν οι συνάδελφοι καθηγητές—όπως κατηγορούν την κυβέρνηση— ότι κανένα ΤΕΙ δεν μετατρέπεται εν μια νυκτί σε πανεπιστήμιο, αφού, αν ήταν αυτό η επιδίωξη, θα άρκούσε μια απλή διάταξη νόμου που θα μετονόμαζε όλα τα υπάρχοντα ΤΕΙ σε πανεπιστήμια.

Οι συγγραφείς, όμως, γνωρίζουν πολύ καλά ότι το υπουργείο έθεσε

ένα πλαίσιο συνεργειών και συγχωνεύσεων αποκλειστικώς με ακαδημαϊκά κριτήρια, αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια των διοικήσεων των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ να διαμορφώσουν τους διαφοροτικούς τρόπους συνεργασιών. Γνωρίζουν, επίσης, ότι όπως αξιολογήθηκαν τα πανεπιστήμια, έτσι αξιολογήθηκαν και τα ΤΕΙ.

Τίποτα δεν γίνεται χωρίς εξαντλητικό διάλογο των εμπλεκόμενων και δημόσια διαβούλευση. Παράδειγμα είναι η συγκώνευση των ΤΕΙ Αθηνών και Πειραιά που προέκυψε ακριβώς με αυτή τη λογική. Υστερα από εξαντλητικές συζητήσεις, το υπουργείο συνέταξε το σχέδιο νόμου, το έθεσε σε δημόσια διαβούλευση και, όταν ήρθε η ώρα της ψηφοψίας του στη Βουλή, ψηφίστηκε με ενισχυμένη πλειοψηφία επί της αρχής από τους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, των ΑΝΕΛ και της Νέας Δημοκρατίας και με σημαντική διακομματική συναίνεση σε επόμενος άρθρο. Αυτή, λοιπόν, είναι η διαδικασία που ακολουθείται σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες πανεπιστήμια και ΤΕΙ έχουν εκδηλώσει μέχρι τώρα ενδιαφέρον για συνεργασίες: Ηπειρος, Ίονια, Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία, Στερεά. Στις επιτροπές που έχουν συσταθεί μεταξύ πανεπιστημίων και ΤΕΙ, τα μέλη τους προέρ-

χονται αποκλειστικά από επιλογή των ίδιων των ιδρυμάτων. Δεν τα επιλέγει ο υπουργός. Και αυτό θα έπρεπε να το γνωρίζουν οι συντάκτες του άρθρου, αλλά προτιμούν να γράφουν ότι «οι επιτροπές ορίζονται από τον υπουργό με μέλη από τα υπό πανεπιστημιόληση ΤΕΙ και τοπικούς παράγοντες». Καλό θα ήταν αν μπορούσαν να αναφέρουν έναν τοπικό παράγοντα. Λίγο δύσκολο, μας και δεν υπάρχει! Θα ήταν, όμως, άδικο να κατηγορηθούν οι συνάδελφοι για διάδοση ψευδών ειδήσεων. Ως πανεπιστημιακοί, όμως, υποπίπτουν σε ένα χειρότερο σφάλμα: προχειρότητα, έλλειψη αντίστοιχης έρευνας, κατασκευη επιχειρημάτων για ιδεολογικούς λόγους.

Οι κύριοι συνάδελφοι ισχυρίζονται ότι επιχειρούμε να εξαλείψουμε τα «τεχνολογικά ιδρύματα εξαφανίζοντας την τεχνολογική εκπαίδευση». Ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει, γιατί αυτή η κυβέρνηση είναι η πρώτη που έθεσε ως στόχο την αναβάθμιση της τεχνολογικής εκπαίδευσης, η οποία ήταν παρατημένη εδώ και δεκαετίες, ακόμη και αρνητικά στοχοποιημένη, αν θυμηθούμε τις καταρτήσεις ειδικοτήτων στα ΕΙΠΑΛ και το αλφούτο μήνημα σχέδιο «Αθηνά», το 2013 επί συγκυβέρνησης Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ. Ηδη, με σειρά αποφάσεων αναβαθμίστηκαν τα ΕΙΠΑΛ και δόθηκαν περισσότερα εφόδια με

τον θεσμό της αμειβόμενης μαθητείας. Αυτόν τον στόχο της αναβάθμισης υπηρετεί και η αναζήτηση συνεργασιών των ΤΕΙ με τα πανεπιστήμια, ακριβώς γιατί η διεθνής τάση για την τεχνολογική εκπαίδευση είναι η αναβάθμισή της τόσο με την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών όσο και με την ένταξη νέων γνωστικών αντικείμενων. Στην αναβάθμιση στοχεύει και η δημιουργία στα ΑΕΙ διετών προγραμμάτων σπουδών που θα παρέχουν επαγγελματικά πιστοποιητικά ευρωπαϊκών προσόντων. Είναι, δυστυχώς, πολύ πιο κάτω του ακαδημαϊκού επιπέδου των συντακτών η κατηγορία ότι όλα αυτά σημαίνουν «μικροπολιτικούς και ψηφοθηρικούς σχεδιασμούς».

Το εγχείρημα εξασφαλίζει νέες δυναμικές στην τοπική κοινωνία αλλά και στην ακαδημαϊκή ταυτότητα των ΑΕΙ που θα φανεί στο άμεσο μέλλον. Κάποιοι θεωρούν ότι από τον τόσο εξαντλητικό διάλογο, διαβούλευση, δημόσια χρηματοδοτήσεις, νέους θεσμούς όπως είναι τα διετή επαγγελματικά προγράμματα, τα πανεπιστημιακά ερευνητικά κέντρα κ.λπ., αυτό που θα προκύψει θα είναι το παλιό πανεπιστήμιο απλώς με την προσθήκη νέων τμημάτων. Παντώντα πλέον θα τ' δούμε σύντομα, και συνιστούμε λίγη υπομονή και ψυ-

χαρμία σε όσους—όχι τόσο αθώα μάλλον— θέλουν να προκαταλάβουν την αποτυχία του εγχειρήματος. Αν δεν υπήρχε αυτή ακριβώς η προσημονία από την ακαδημαϊκή κοινότητα, ύστερα από χρόνια καθήλωσης, δεν θα ήταν τέτοιο και τόσο έντονο το ενδιαφέρον όλων να συμβάλουν ενεργά σε αυτό το μεταρρυθμιστικό σχέδιο.

Κάποιοι από τους υπογράφοντες—όπως και αρκετοί άλλοι— το περασμένο καλοκαίρι είχαν υποστηρίξει ότι ο νόμος που τελικά ψηφίστηκε θα εξαφανίσει τα μεταπτυχιακά προγράμματα και μόνον κακό θα φέρει στην ανώτατη εκπαίδευση. Μιας και είναι τόσο φαντασικοί θιασώτες των διαδικασιών αξιολόγησης, θα τους πρότεινα να αυτοαξιολογηθούν και να προχωρήσουν σε μία στοιχειώδη δημόσια αυτοκριτική μιας και η κατάσταση με τα μεταπτυχιακά προγράμματα εξελίσσεται στην ακριβώς αντίτροφη κατεύθυνση από αυτήν που προέβλεψαν. Και για να μην κουρασθούν, τα στοιχεία που έχουμε στο υπουργείο είναι στη διάθεσή τους. Ας είναι, λοιπόν, λιγάκι πιο προσεκτικοί και με την τωρινή τους κριτική, γιατί, ενώ δεν έχουν κανέναν λόγο, ταυτίζονται με όσους είναι θιασώτες της ακινδυνίας και του τέλματος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

* Ο κ. Κώστας Γαβρόγλου είναι υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.